

Бай Гавю съ пардонъ зима съ мерси плаща,
а печатаря не върти колелото тъй.

БУНТОВНИКЪ

МѢСЕЧНО ИЛЮСТРИРАНО СЪ ВОЙВОДСКИ (ВЪСТАНИЧЕ-
ЧЕСКИ) ПОРТРЕТИ СЪИСКАНИЕ.

Редакторъ: П. Стойковъ

Годишенъ абонаментъ 3 лв. въ прѣдплата.

Съ д ѣ р ж а н и е:

1. Продължение отъ потайноститѣ на Мак. дѣйци. 2. Пор-
трета и биографията на Тошо войвода. 3. Портрета и биография-
та на Ангелъ войвода. 4. Портрета и биографията на Ив.
Стоянчевъ (секретарь на Тошо войвода). 5. Писмо отъ Ман-
джурия и отговорътъ му и 6. Въстаническата пѣсень: „Нещѣ
вече на султана да плащамъ вергия“.

СОФИЯ

Печатница на П. Калѣчевъ
1903.

Настоящиятъ си трудець посвещавамъ на
К. Бараковъ, Спиро Нидѣлковъ и другаритѣ
имъ, които принесоха животътъ си жертва за
освобождението на Македония.

Съ същиятъ си трудець поздравявамъ : Т.
Сасевъ, Б. Сарафовъ, Алексо войвода, Атанасъ
Пазаржиклията и всичкитѣ други борци во гла-
ве **Македонския ореолъ Дончо** войвода (Пи-
ринския царь) и имъ пожелавамъ добръ напрѣ-
дѣкъ.

П. Стойковъ

*«Таке дющи келъ гюрунди»
(Шаката падна крестата се видя)
Турска поговорка.*

Било е време, когато теорията на терора е била развивана отъ богословцитѣ протестанти и католици въ епохата на религиознитѣ войни: че трѣбвало да се убива тирана и слѣдствие на тази теория маса убийства има въ историята отъ политически и религиозенъ характеръ.

Напримѣръ убийца на Хенрихъ III-й, който увѣрявалъ, че видялъ на сънъ ангела господень, който му оповѣстиялъ, че той е прѣдначенъ отъ Бога да убие тирана на Франция и го убилъ ужъ съ Божия заповѣдъ за благо на народа.

Такъвъ е случая и съ убиеца на Хенрихъ IV, който извършилъ убийството на царя, само защото не билъ признатъ отъ църквата, слѣдвателно и не трѣбвало споредъ него да му се покоряватъ, до когато папата не го признавалъ за такъвъ.

Неронъ убилъ майка си, а жената на Тарквиний като потѣпкала всѣко чувство на синовна любовъ увѣщала мъжа си да убие баща ѝ и да му отнеме трона, за да стане и тя царица, защото тя по-добрѣ щяла да управлява. Римлянитѣ не само, че сж оправдавали убийството на тирана, но сж се възхищавали отъ него, за това сума царе бѣха избити и все ужъ за въ полза на държавнитѣ интереси и народното благо, а въ сжщностъ за частни каприци.

Въ епохата на английската революция тираноубийството било провъзгласено за законно отъ много журналисти, пъкъ даже и отъ даровития богословъ Милтонъ. Катерина II възползувана отъ тази теория убива мъжа си, а за да оправдае влодѣянieto си, издада

манифестъ, въ който изложила аргументи напълно съгласни съ тие на теорията за тирано-убийството и анархизма, въ който тя потвърждала, че Петръ Ш-й билъ врагъ на народа си и на вѣрата си и че трѣбва да се благодарятъ на ония, които избавили Русия отъ него.

Въ време на френската революция Якобинцитѣ претендираха, че иматъ право да убиватъ тирана и подъ булото на патриотизма убиваха противницитѣ си, като ги наричаха тирани, прѣдатели на Франция и пр.

Тѣзи стара пѣсень днесъ виждаме съ новъ гласъ да се пѣе отъ нѣкои Македонски дѣйци, които не падатъ по-долу въ туй отношение отъ тогавашнитѣ теоретици на терора.

За да не бждемъ голословни ще повдигнемъ още малко кървавата завѣса, която повдигнахме м. г. за да испъкнатъ прѣдъ очитѣ на народа гнуснитѣ имъ дѣяния, та даво съ това ги ваставимъ да се подгнусятъ отъ дѣлата си, които ги оправдаватъ съ думитѣ: „цѣльта оправдава срѣдствата“. Това ще го направимъ за туй, защото тайната на македонската организация е раскрита отдавна отъ самитѣ тѣхъ.

Казахме, че шапката ни е паднала и крастата ни се е видѣла, слѣдователно, щомъ е тѣй, ний не сме въ положение да я закриваме, за това трѣбва да търсимъ цѣръ да я изцѣрпиме.)

Прѣди време търсехме този цѣръ въ закриването на равнитѣ гнусни дѣла на ръководителитѣ ни, за това и примѣлчвахме всичкитѣ имъ гнусни дѣяния и чакахме дано се сами вразумятъ. Но тѣ като напротивъ продължаватъ да вършатъ отъ гнусни по гнусни дѣяния, като и сега даже пращатъ чети прѣвъ граница, които иматъ значение на крѣпостенъ баталионъ, защото стиватъ по-рано отъ тѣзи чети, които отиватъ да бунтуватъ, съ който бунтъ ще развалятъ спокойствието на тѣхнитѣ чети, които изпълняватъ бирническа длъжностъ, защото само пари събиратъ.

Тѣ напълно вѣрватъ, че тѣхнитѣ чети ще могатъ да потушатъ вѣстанието, за да могатъ още да си съ-

биратъ пари, а не знаятъ, че хилядитѣ бѣженци не могатъ да живѣятъ въ България за това и съ нетърпение очакватъ да пукне пролѣтътъ, да идатъ да отмъщаватъ на турцитѣ; тѣ мислятъ, че щомъ иматъ четитѣ по каналитѣ, не могатъ мина никой да бунтуватъ. Като не имъ иде на умътъ, че населението тамъ нѣма да чака поне сливатѣ да цѣвнатъ, а по-рано ще тръгне да напада турцитѣ и че щомъ стане това турцитѣ още по-вече ще се разертъ и ще тръгнатъ да убиватъ кого гдѣ намѣрятъ и слѣдствие на това народа ще избѣга по горитѣ образованъ на чети и ще се бие съ турскитѣ отряди и че тогава за тѣхнитѣ чети не остава друго освѣнъ: или да избѣгатъ вънъ отъ Македония, или да се биятъ съ турцитѣ, нѣщо което има значение на въстание. Но волею и неволею ще бѣдатъ заставяни въстание да правятъ. А прѣди да се ударятъ съ турцитѣ всичко, което могатъ направя е това: да откриятъ оганъ на нѣкоя въстаническа чета и да паднатъ по нѣколцина отъ двѣтѣ страни, нѣщо, което сж го правили много пжти, нѣщо което е гибелно за общото дѣло. По вече не могатъ направя за туй, защото тамъ е господаръ червения султанъ, на когото не ми се вѣрва да сж спечелили довѣрието за да имъ помага да избиятъ бунтовническитѣ чети. И защото само тогава, когато имъ помагатъ турцитѣ ще могатъ да запазятъ границата отъ нахлуване на чети отъ вънъ. Съмнява ме се само да не се водятъ още по стария си обичай, съ измама да убиватъ, какъвто е случая съ долнитѣ убийства:

Неострашимия Михзиль отъ Горно Порой отъ завистъ, че билъ работливъ и неострашимъ го убилъ нѣкой си Ив. Гърчето тоже четникъ, като го повикалъ, когато си отивалъ да се прѣоблече въ Порой и го поканилъ да стрѣлятъ на нишанъ. Михаль безъ да подовира нѣкаква опасностъ: клекналъ да се прицѣлва, а казания Иванъ и секретаря му Хр Дзигата изгърмяли въ плѣщитѣ му и той издѣхналъ на мѣсто. Алексо го чакалъ да се върне, но не се върналъ, нито

се чулъ негдѣ. Най-послѣ слѣдъ вѣколко мѣсеци отъ изгубването му, занесълъ имъ единъ комитетски човѣкъ на Борова-кула (Бѣласица) долни дрѣхи да се преоблѣкатъ. Въ ризитѣ Алексо позналъ тѣзи Михалова риза, съ която се изгубилъ; ризата била продупчена съ куршуми на двѣтѣ плѣшки и двѣтѣ боски. Това ги увѣрило, че Михалъ е убитъ отъ комитетски човѣкъ, за това распиталъ Алексо и му казали, че е убитъ по горвия начинъ. Като му казали и кадѣ е хвърленъ, въ кои карпи въ Шуговската планина (Бѣласица). Алексо му извадилъ кеститѣ отъ тамъ и го заревилъ на друго мѣсто. Слѣдствие на това Алексо прогонилъ отъ този районъ тѣзи чета и се отцѣпилъ отъ комитета, а сетне когато се образува комитета Михаил-Цочевъ присѣдини се съ него. За това отъ Ссфия бѣ изпратенъ Александръ Илиевъ да го убие. Илиевъ, като стигналъ въ едно ханче на Деканитѣ безъ да му иде на умъ, че и стѣнитѣ иматъ уши, говорилъ, че до 15 дни ще донесе главата на Алексо войвода. Но това било съобщено на Алексо отъ вѣкой неговъ приятель до гдѣто пристигне Илиевъ. За това и щомъ пристигналъ, макаръ и да му се приструвалъ Илиевъ на интименъ, тѣ го прѣтърсили и му намѣрили писмо, отъ което се увѣрили, че иска да го убие, за това и убили Илиева. Отъ убиството на Михалъ, Алексо не остава да влезне друга чета въ този районъ.

Сстиръ Механджийски отъ с. Лешко, който изгърмя първата пушка на вѣстанането, прѣзъ зимата 1902 год. билъ заловенъ отъ Сандански, когото мушкали съ кама по вѣбитѣ, искали да го убиятъ, защото билъ отъ Върховния комитетъ, но избѣгаль.

Тѣй сжщо искали да убиятъ и този Чиме войвода отъ с. Желевница, който въ толко стражения остана незасѣгнатъ отъ турскитѣ куршуми, а падна убитъ на 10 ноемвр. м. г. отъ куршумитѣ на българскитѣ войници при границата командувани отъ кръстения турчинъ поручикъ Димитровъ, защото Чиме не си давалъ пушката на стражата, когато минавалъ границата да прѣ-

карва въ България свситѣ брата бѣжанци, а на поканата да си даде пушката отговорилъ: «главата си давамъ пушката си не давамъ, защото тя е святицята ми, домътъ ми, баща ми, майка ми, и върната ми другарка, съ силата на която съмъ се борилъ и ще се боря съ кървожаднитѣ турци до свобода или смъртъ». Този Чиме казвамъ, който бѣ въ пълната смисълъ на думата ювакъ и въ селото си най-будната сила, който съ малката си четица състояша отъ: него, Сотиръ Механджийски, Давидко Павичарчето и Янчо Ивановъ първъ се хвърли въ борбата.

Ами на попъ Стойко отъ с. Ново-село (Струмишко), който е сега на ваточение по комитетски работи, защо пращаха дълго-годишния неуморимъ комитетски работникъ Спиро Ивановъ да го убие, но не го убилъ, защото равноголасия имало между ръководителитѣ. Този Спиро, който не малко мъжи прѣтърпя и той прѣвъ 1899 г. отъ Софийскитѣ патриоти въ съдружие съ Радславовата поледея по участитѣ, защото имаше пари, а тѣ искаха да му ги зематъ, като го заплашваха съ убийство и пр и пр.

Ами за убийството на Ив. Бикара отъ с. Сирмикъ да говоря ли?

Да говоря ли за дългогодишния комитетски работникъ Павле Пейковъ отъ с. Къеково (Евезко), когото стровеха съ ханове, които му ги пратили и прѣпоръжели за лѣкарство за сила, понеже билъ малко боленъ отъ сипавица и го хвърлили въ гѣсала при с. Киркало, само защото четвика Аргиръ Манасиевъ отъ с. Суво (Гивгийско) искалъ да убие вѣстанницитѣ: Атанасъ Стяновъ отъ с. Петрово (Евезко), Вангелъ Мивирецевъ, Ставро Василевъ и Илия Димитровъ отъ Костурско, а той не доустваалъ, а имъ извѣстилъ да се павятъ?

Ами Атанасъ Ивановъ и Христо Стяновъ (Циганчето), които бѣха валовени отъ Лѣшковченетѣ: Н. Джарката, Атанасъ Чокаря, Христо, Петръ, и и Дѣспотъ и прѣдъдеви на Яне Савдански, който

ги убилъ; защо ги убиха, за това ли, защото бѣха отъ Дончовата чета?

Идеалния 24 годишенъ, младъ и искреенъ ратникъ Хр. Бабамовъ отъ Струмица, който бѣ безъ пристрастности и претенции, момъкъ на разсъдѣка и на ножа защо подло ужъ неволно убиха въ с. Палатъ?

Ами Василь Поповъ и 22-годишния юнкеръ Ал. Иваница Данчевъ отъ Варна защо пратиха да биятъ върховнитѣ чети и съмишленницитѣ на Върховния комитетъ и най-послѣ въ едно сбиване съ четитѣ Данчевъ падналь убитъ въ мѣстността „Широки-долъ“ при с. Бодинарци (Малешевско)?

Ами този македонски герой Ив. Папалияга, който се е отличавалъ въ десетки кървави сражения съ турцитѣ и напослѣдъкъ цѣли двѣ години бѣ началникъ на Джумайския районъ, а сега се прѣввива по София съ стропена отъ турскитѣ куршуми ржка защо го гонеха да го убиятъ?

Ами войводата Теодосия Сарафовъ отъ Кочинъ, Георги Ковачевъ отъ Бѣлоградчикъ и Симонъ Тетовянчето, които сж убити отъ Ангелъ Винишки на 14 Августъ въ мѣстността „Оризарци“ (Кочинско)?

Да говориме ли какъ на 29 IX Владиславъ Ковачовъ съ измама повикалъ при себе си Васе Пихливана ужъ на споразумения, а искалъ да го прѣдизвика на прѣспири та да го убиятъ, а пехливана като отбѣгвалъ всѣкакви прѣспири, тръгналь си съ двамата другари отъ с. Владимирово Кюлю и Георги, които бѣ земалъ съ себе си, а Ковачовци изгърмяли залпъ въ гърбътъ имъ, отъ който залпъ Кюлю падналь на мѣсто убитъ, а Пихливана и Георги тѣжеко ранени.

Ами идеалния и същия Манолъ Стоилковъ отъ с. Бѣловѣждово, на когото въ душата почиваше само нравствеността, слѣдствие на която стана жертва на чуждѣ джобенъ патриотизъмъ, защо го отровиха въ Струмица?

Ами храбрния войвода Ефтимъ Костандиевъ, който прѣвъ врѣме на въстанието м. г. летеше като вих-

рушка да напада турскитѣ отръди защо го отровиха въ Дубница прѣзь 1900 г., но не умря, защото при-бърза съ цѣроветѣ?

Ами само тѣзи убийства ли сж? О! не; такива има стотини. Но нека туримъ точка, дано инспираторитѣ на терора, които и на послѣдъкѣ на Рилската граница откриха огънь на кориера отъ Върховния комитетъ за да му взематъ кореспонденцията, но благодарение на неговата неустрашимостъ, той на огъня отговорилъ съ огънь, та спасилъ кореспонденцията и живота си, да се вразумятъ и побърватъ да оталожатъ борбата си, защото трѣбва да признаятъ, че твърдѣ много сж виновни, като хора съ душа и съвѣсть отъ направеното имъ, защото иначе сълзитѣ и страданията на роба и толкова невинно пролѣтатата кръвъ вика за отмъщение къмъ Всевишния.

А къмъ всеѣки одного отъ борцитѣ, който вижда всичко това гонение, слѣдствие на което идва до отчаяния апелираме съ думитѣ на г-на Ст. Михайловски:

Напрѣдъ живота е стражение,

Напрѣдъ всегда ходи,

Напрѣдъ макаръ къмъ поражение,

Напрѣдъ ако паднешъ правъ падни.

Прочее, както видѣхме, тѣ не сж въ положение съ своитѣ чети да потушатъ въстанието, пъкъ и българското правителство не е въ положение да огаси това, което не гасне. За това ний правимъ апелъ съ думитѣ на поета:

„Черни роби крепете се

Млади сили гответе се

За великата борба“!

П. Стойковъ

† Тошо Войвода.

Нощта приваля, вѣвдитѣ блѣскаѣ,
 Мѣсецѣтъ грѣе, бухлитѣ бухаѣ,
 Щурцитѣ свиряѣтъ, крѣкатиѣ жабитѣ,
 Риби играяѣтъ тамѣ въ рѣкитѣ,
 Овчари свиряѣтъ, кучета лаяѣтъ,
 Овцитѣ пасатиѣ трѣва вагазватиѣ
 Тамѣ вечѣ се чуватиѣ викове съ глѣчки
 Тѣ овначаваѣтъ, че ноща мива
 Селяни ставатиѣ работа хващатиѣ,
 Вѣсели пѣсви тамѣ тѣ зацѣватиѣ
 Работа хващатиѣ, работа трудна
 За да прѣхравяѣтъ челядѣ си бѣдна
 На страна отѣ тѣхѣ тамѣ вѣвъ гората
 Лежи Тесфилѣ раненѣ въ главата
 Крѣвѣта му тече отѣ бѣло чело,
 А гарвани му пѣятиѣ опѣло
 Ювака лежи, крѣвѣта му тече,
 Слѣвцето вече сѣрдито гече
 До него лежи пушка бойлия,
 Въ рѣка си дѣржи сабля френгия,
 Около него овцитѣ блѣетѣ
 Отѣ далечѣ вѣлци химви му пѣятиѣ
 Мушици кротки тамяѣтъ му пушатиѣ
 И между тѣхѣ се агѣвца гушатиѣ
 Близо до него тамѣ на скалата
 Кацналѣ е сколѣ юнашка птица
 Потѣналѣ въ тѣга плаче нарежда,
 Зарадѣ добрия, храбѣръ войвода:
 „Стави о братко, ела съсъ мене“
 И съ пѣсни хвѣркатѣ чакѣ въ небосвода
 Летяѣтъ и пѣятиѣ по сивѣю небе
 И тѣрсяѣтъ духа на Куку-войвода *).

* *Бѣлѣжка.* Куку войвода е отѣ с. Лакосѣ (Сѣреско) другарѣ на Запро войвода.
 Прѣзъ 1878 зимѣ живо участвѣ въ Крѣсенското вѣстание. Прѣзъ 1880 влезна въ
 гр. Сѣрѣ. Прѣзъ слѣдѣщата година прѣзъ м. августѣ влезна въ гр. Зеляхогѣ
 освободи затворницитѣ, изгори управлѣнието и се стражава тамѣ съ турцитѣ. въ
 когото стражение получи въ кракѣлъ тѣжка рана, слѣдствие на която слѣдѣ
 единѣ мѣсечното му лежѣне въ Боздаа заловиха го турцитѣ, и го осѣдѣха на веч.
 затворѣ. Прѣзъ 1896 почива въ островѣ Матиливи гдѣто бѣ пратенѣ на заточение.

Тошо войвода (Теофилъ Ивановъ) е роденъ прѣвъ 1865 г. въ село Банско (Разлошко). Той бѣ храбаръ, неострашимъ и искренъ служителъ на освободителното дѣло. Неговата блага душа не можеше да търпи турската тирания, ватова още въ младитѣ си години се закле прѣдъ себѣ си, че нѣма да мирува прѣдъ дивата турска тирания и слѣдствие на това стана първъ заклетникъ въ Банско. Той гарантира на г-нъ Дѣлчевъ, за да му издадѣтъ паспортъ да избѣга отъ рѣцѣтъ на турцитѣ, а слѣдъ него и самъ той напуствалъ доброто си бждѣще, което лежеше прѣдъ него, и нѣколко години нарѣдъ той отиваше въ македония съ чета, направляше по нѣколко стражения и се връщаше въ Радомиръ, на зимовище, гдѣто имаше собствено вдавие.

Прѣвъ 1899 г. прати го комитета съ чета по специална мисия въ Македония и за която чета получи 20 л! за разноски, а го заставиха комитетскитѣ агенти да се распише на бѣла бланка, която сж допълни-

ли по сетне. Понеже тѣзи расписка съдържала гнусни мистерии, а той я раскри; прѣзъ лѣтото 1900 г. пратиха му 6 души отъ комитетски работници въ Радомиръ, гдѣто живѣше да го убиятъ, но неоспели, защото, се напили та се скарали помежду си, а полицията ги арестувала. Когато ги ислѣдвалъ Околийскии началникъ, тѣ раскрили мисията си прѣдъ началника и прѣдъ прѣдседателя на Мак. Дружество. Началника като не позволилъ въ района му да се вършатъ убийства пратилъ ги обратно въ София на покаяния. И така неможаха да се избавятъ отъ Тоша, който бѣше плашило въ тѣхнитѣ очи.

Прѣзъ 1900 г тѣмко срѣщу Въскресение Христово, когато цървия великенски фишекъ се възнесе гордо въ тъмно-синюту и освѣтлено съ милиони трептящи и блѣстящи звездици пространство и съ такава радостна и чудесна бързина, съ каквата си служи скоровалюбения, когато бърза да види любовницата си извести на цѣлата природа за станалото въскресение Христово съ своятъ гърмежъ. Той съ Ив. Стоянчевъ и други единъ километръ надъ Княжево обличаше въстаническитѣ си дрехи и тръгна за македония, а слѣдъ като се завърна живѣше въ България и постоянно ослужваше на комитета. Той бѣше неоморимъ въ туй отношение. Миналата 1902 г. когато тръгна за Македония бѣ заловенъ въ Дубница и псевърнатъ въ Радомиръ, за това втория пжтъ когато потегли съ четата си за Македония срѣщнали го нѣколкоина стражари които искали да го повърнатъ, но той вмѣсто да се върне: улови ги, върза ги и ги води съ него до границата. Вечертѣта, когато ще ли да минаватъ границата освободи ги и се разделиха: Тошо за Македония, а стражаритѣ, за Радомиръ, които слѣдъ три дни пристигнаха въ Радомиръ и доложиха на началството си за станалото съ тѣхъ. За това още тогава се заведе слѣдствено дѣло противъ юначния Тошо. На 25 Юлий срѣщнаха се съ четата на Сандански при с. Фрасна и се удариха, но въ туй стражение не се изгуби човѣкъ.

На 31 Юлий пакъ се удариха въ мѣстността: „Харамийската чешма“ между селата: Голешово, Петрово и Калманци, въ което стражение падна убитъ Идеалния Тошо, отъ братски куршумъ. Въ лицето на този храбръ и неострашимъ Тошо Македония губи единъ отъ най-достоинитѣ си синове. Издѣхна този служителъ на олтаря на свободата ѝ, който съ Македонското дѣло лѣгаше и ставаше.

Прочее радвайте се Македонски дошмани, а плачетѣ роби и робини, че се намиратъ такива черни души, които иматъ за идеалъ да убиватъ тѣзи борци, които съ кръвта си искатъ да извоюватъ свободата ви.

(Слѣдза).

† Ангелъ войвода (Спанчевски).

Харизановъ Ангелъ войвода е роденъ въ с. Спанчево (Димиръ-Хисарско) на 1870 г. Още въ младитѣ си години той тѣжко почувствова робското си положение подъ турското владичество, за това тръгна да кръстосва планинитѣ и да отмъщава на кървожадитѣ турци. Прѣзъ 1899 г. отъ България поведе дружина все одборъ — левенъ юнаци и ходи въ Македония; тамъ се намѣриха съ други комитетски чети и стана комитетски служителъ, за това наелектризиранъ бѣ пратенъ въ Сѣръ да убие българския директоръ и жена му.

Той отъ жажда да помогне на измъчената си родина, като му бѣ ввухено, че ще извърши патриотически подвигъ съ това убийство безъ да му трѣшне око отъ нѣкакъвъ страхъ, на 4 юлий с. г. влезна въ Сѣръ съ другари облечени въ селски дрѣхи и изпълни мисията си най-точно като заби камата въ гърдитѣ на г-жа Наумова въ срѣдъ Сѣръ, когато се връщали отъ расходка, а г-нъ Наумова не можалъ да убие защото избѣгаль и другаритѣ му се разбѣгали и го оставили самъ. Слѣствие на това, че го оставили самъ като се върналь при четата скараха се съ нѣкои отъ другаритѣ, за това се и раздѣлиха. Ангелъ съ Янайки, които се

водѣха, както сѣ се водили едно врѣме Орестъ и Пилатъ *) и др. заминаха за Сърбия, зимуваха и се занимаваха съ касаплькъ, а пролѣтно врѣме заминаваха за Македония. Миналата 1902 г. пакъ заедно съ Янайки Георгиевъ, Михалъ Якимовъ, Д. Надѣлковъ събраха се съ Топо войвода и заминаха за Македония. Прѣвъ м. юний убиха 4 турци при с. Добряница и заминаха за Мелнишко. На 25 юлий обаче види се: „тѣсна била планината за неговорна дружина“, за това щомъ се срѣцнаха съ четата на Сандански при с. Фрасна и се удариха, но въ това сражение не паднали жертви. На 31 юлий пакъ се удариха въ мѣстността „Харамийската чешма“, мѣжду селата: Голешово, Калмавци и Петрово, въ което стражение падна убитъ огъ братски куршумъ този Ангелъ, койго:

Страхъ що казватъ не знаеше,
Кривъ да лѣе нехаеше,
На смъртъта си се смѣеше,
Плодъ юнашка сѣеше

*) *Забѣлъжка.* Орестъ и Пилатъ сѣ двама млади гърци, които се славяха едно врѣме съ нежна, взаимна дружба.

На когото за тѣзи му отлични качества иѣе се
долната пѣсенъ :

Плаче и тѣжи гората,
Гората и планината
Заради Ангелъ Сланчевски
Заради Ангелъ войвода.

И си на Ангелъ говори :

„Ангеле момче хубаво,
Ангеле храбри хайдуко,
Ангеле страшни войводо :

„Ти нѣма вече да скиташъ
По мене гора зелена.

Ти нѣма вече да пиешъ
Огъ мойта вода студена

„Нѣма вече чета да водишъ :

Все одборъ, левенъ юнаце

Нѣма вече по мекъ да ходишъ

Да биешъ турци, читаци

„Нѣма вече въвъ Сѣръ да вливашъ

Убийства грозни да върпишъ

Въ селашки дрѣхи облеченъ

На комитета да служишъ

„Просто да ти е Ангеле

Що съмъ те съ вода поила,

Що съмъ те съ вода поила,

И съсъ чистъ въздухъ кърмила“.

Слѣдва биографията.

† Иванъ Стоянчовъ.

(Секретаръ на Тошо войвода).

Е роденъ на 7 януарий 1877 г. въ гр. Стара-Загора.
На 13-годишната си възраст свърши III-то класното у-
чилище въ родниятъ си градъ. Като нѣмаше погорни кла-
сове тамъ, испратенъ бѣ въ Пловдивския френски панси-
онъ: „Св. Августинъ“. При свършването му послѣдната
година прѣвъ м. декемврий бѣ испратенъ отъ дирекцията
на пансиона въ Софийския дворецъ, защото се имало не-

обходима нужда отъ единъ прилеженъ ученикъ, който да владѣе френски и нѣмски язици, а такъвъ се намѣри въ неговото лице. Тамъ стоя четири години. Слѣдъ това ходи войникъ. Отъ княза получи медалъ за заслуга. Отъ какъ се уволни отъ войската се занимаваше съ частна работа.

Прѣвъ 1900 г. съ сѣщиятъ *Тошо войвода*, К. Аврамовъ и др. тръгна да търси свободата на Македония. Но понеже не можаха да минатъ, защото водача Муструка, който щеше да тръгне отъ Дубница съ още другари бѣха грабнати отъ полицията и интервирани по вътрѣшността на България се върнаха. Прѣвъ 1902 г. замина пакъ съ сѣщиятъ *Тошо войвода* и съ поручикъ Саракиновъ, като секретаръ на четата. Прѣвъ мѣсець юлий заклаха четрима турци въ Дубринишкия синоръ, а слѣдъ това заминаха за Мелнишко.

На 25 юлий имаха прѣстрѣлка съ Яне Сандански при с. Фрасна, но въ туй стражение не оставили жертва. На 31 юлий втори пжть се ударили сѣщитѣ чети, само че на Сандански бѣха дошли и другитѣ подвластни нему чети въ мѣстността: „Харамийската чешма“ между селата: Голешово, Калманци и Петрово.

въ което стражение слѣдъ като паднали убити на мѣсто двамата войводи Ангелъ и Топо, половината отъ четата на чело съ Саракиновъ се разбѣгала, а другата половина на чело съ храбрия и опитния Янаки Георгиевъ, който е билъ нѣколко години войвода и се е стражавалъ не малко пжти съ турцитѣ, и който слѣдствие на тия стражения е станалъ неострашимъ герой командуваше останалитѣ момчета при него именно: Д. Георгиевъ, Д. Черногорчето, Т. Ивановъ, Ил. Георгиевъ и Стоянъ, на когото прѣзметото не казваме по секретни съображения, до тъмно се стражажаваха, а слѣдъ като се стъмни тръгнаха да търсятъ Саракинова всички здрави.

Като се събрали оказало се, че отъ момчетата, които бѣгали слѣдъ Саракинова едно момче отъ Дебъръ подъ псевдонимъ „Караджа“ било тѣжко ранено бѣгайки, което оставили въ с . . . въ кжщата на М. гдѣто го намѣрилъ Сандански и го убилъ слѣдъ нѣколко дни и двѣ изгубени, а именно Вуче Рибаровъ и Стоянчовъ.

Двамата изгубени не се знаели кой каде е, затова се скитали по гората сами. Слѣдъ дълго скитане Вуче се намѣрилъ съ четата на кап. Стояновъ, влевналъ въ нея, който се и завърна въ България, а Стоянчовъ билъ намѣренъ и убитъ отъ Сандански слѣдъ два дена отъ стражението къмъ с. Ковачово, когато се връщалъ задна дияра къмъ Банско.

(Слѣдва).

* * *

Тѣзи славни мъченици, тѣзи неострашими герои нищо не пожелаха, като независимо отъ имотъ, въдраве и младина, а тръгнаха да кръстосватъ планинитѣ съ цѣль да повдигатъ въстанието въ Македония, но паднаха убити отъ този сортъ хора каквито ги е имало въ изобилие при падането на България подъ турското владичество.

Зарадъ народа тамъ въввѣ борбата
На своя животъ туриха конецъ

За туй Ви каня да имъ поднесемъ
Скромния този заслуженъ венець:
и да кажеме единодушно: вѣчна имъ память!

Писмо отъ Манджурия.

Драгими Стойковъ,

Днесъ идемъ да Ви поздравимъ, азъ и Търбовъ и намѣримъ вѣселя, добръ и съ твърда воля, т. е. служителъ на своитѣ обяждения, какъвто си билъ и въ дѣтинството ни. Случайно попаднаха ни се брошуритѣ Ви: *Идѣлна свобода, Потайността на Македонскитѣ дѣйци и Защитната ви рѣчь*; тѣй сжщо сме прочели похвални за васъ нѣща, по разни вѣстници, нѣщо което трѣбва да Ви радва, че сте биле щастливи още младъ да испъкнете, като политически актиоръ прѣдъ обществото. Особено впечатление и радостъ ни направи подлистника на в. Струма огъ 12 Юлий 1902 г. първо защото произведението ви се печати по разни вѣстници и второ защото ви величае. Затова не можемъ да не се гордѣемъ, че имаме такъвъ приятель както Васъ неоморимъ (както ви нарѣча публично г. Б. Сарафовъ прѣвъ 1899 год. въ едно събрание въ хотелъ свобода въ Софя).

Тѣй сжщо ний не можемъ да не чувствуваме болкитѣ на родината си, особено сега, когато едни се произнасятъ за вѣстания, а други противъ. Затова Ви молимъ да ни пишете слѣдното:

- 1) Личното Ви мнѣние за организацията изобщо;
- 2) Има ли нужда отъ организация въ България;
- 3) Добра ли е до сегашната система на дѣйствиe на Вътрѣшната организация;
- 4) Вий располагате съ равновидни бѣлѣжки, затова пишете ми и какъ живѣе Султанъ Абдулъ Хамидъ.
- 5) Нѣщо по разтурването на комитета.

За сега толко: приеми другарски поздравъ.

М. К-въ и Торбовъ.

Отговоръ на писмото отъ Манджурия.

Драги ми М. К-въ.

Получихъ Ви писмото, радвамъ се, че не сте ме забравили, не мога да не се радвамъ като виждамъ, че макаръ и да сте далечъ отъ болкитѣ на влочестата ни родина не сте я забравили, нѣщо което ви похвалява. Затова запитването Ви къмъ менъ азъ считамъ за поздравъ изпратенъ отъ далечната Манджурия на македонския робъ, за това и бързамъ да Ви отговоря.

1) Споредъ мене, драги ми М. К-въ, Македонската организация е отъ години прѣдъ очитѣ на цѣлия хуманенъ свѣтъ и на всичкитѣ миролюбиви правителства. Но фактъ неоспоримъ е, че до като не се почна размѣняване на плясвици до зашеметяване между вастаници и турци ни хумаността, ни миролюбието обрвнаха внимание на Мак. въпросъ; Езицитѣ мълчаха, разума дълбоко спѣше въ покоитѣ и си притискаше на устата ключа на гробното мълчение. Но щомъ въ тѣзи страна, която е Родобски гроздъ въ очитѣ на дипломацията, отъ когото си куснуватъ сегисъ, тогисъ по нѣкое вървѣнце Великитѣ сили стана това и щомъ популярния, даровитъ песѣ и сатирикъ, Прѣседател на В. М. О. Комитетъ, г-нъ Ст. Михайловски, освѣтли цѣлия свѣтъ съ Мак. въпросъ, започнаха се: ноти ултиматуми, манифестаци, посрѣдничества, желти книги и най после една заранъ видяхме Македонския въпросъ сложенъ на зелената маса. Но макаръ и да почива изваденъ на масата прѣдъ цѣль свята, ний пакъ не вѣрваме да се рѣши за въ наша полза ако и тѣзи година не пратимъ на султановитѣ войски нѣколко хиляди отъ този сортъ, скѣпи бомбончета, които гърмѣтъ; и ако не освѣтлимъ Македония съ барутно свѣтило, за изработването му, на което милиони рѣцѣ се работили.

Сега за сега Мак. организация прилича на едно стадо смѣсено отъ гарги, гълъби и славѣе, които на равни гласове пѣятъ патриотическитѣ си пѣсни. Кои

сж гарги, кои гълъби и кои славѣ бждъщето ще покаже.

Тѣзи същитѣ, които прѣчеха м. г. на вастанието искать да прѣчатъ и сега, но върху тѣзи точка ще говоря на друго мѣсто, затова минавамъ на 2 точка.

2) Вѣтрѣшната организация безъ тукашната ще прилича на корабъ безъ кормило, на птица безъ крила, на държава безъ закони, на човѣкъ безъ грѣбначена кость и на бѣчва безъ обрачи, защото както мѣсецътъ зима свѣтлината отъ слънцето така и тя получава необходимитѣ ѣ потреби отъ тукашната организация.

3) Вѣтрѣшната организация намѣсто да е въ рждѣтѣ на разнитѣ занаятчи, и работници, защото само тѣ знаятъ какво нѣщо е робството и защото само тѣ знаятъ кадѣ се съхранява ключа на Македонската революция, а то напротивъ въ рждѣтѣ на разнитѣ чорбаджий я оставена, на които служи за сатъръ, съ който съсичать противницитѣ си. Съ тѣзи организация чорбаджиитѣ вѣнчавать и развѣнчавать, сгодяватъ и разгодяватъ, назначавать учители и уволняватъ съ силата на четитѣ, които иматъ въ рждѣтѣ си. Тѣ като искать да убиятъ нѣкого, пращатъ четата на това мѣсто прѣвъ което ще мине противника имъ и заповѣдатъ да чакътъ и щомъ видятъ човѣкъ: да му извикагъ опрѣделената пропуска. Не може ли да отговори да го убиятъ, макаръ и да не знаятъ кой е. Съ една рѣчь четитѣ сж слѣпо оржие въ рждѣтѣ на чорбаджиитѣ рждководители. Съ такавата система на дѣйствиe голѣми злоупотрѣбления ставать, защото който има въ рждѣтѣ си четата, той е царь, той е господарь въ района. Освѣнъ това тѣзи тактика не търпи дълго врѣме. Ето затова не е добра.

Спорѣдъ менъ трѣбвало организацията да е поставена на легални и интернационални основи, до като народа узрѣше и станеше готовъ за оружие. Та вмѣсто прѣждеврѣменнитѣ чети, които сновяха изъ Македния съ цѣль да събирать цари отъ населението въ видъ на данѣкъ и да убивать тогози, когото имъ носочи рждководителя, да кръстосвахъ интеллигентни

сили; сеячи на революционенъ духъ и свѣтлина, бѣ подобрѣ. Защото единъ горски четникъ може да борава само съ груба сила пари да събира по екзекутивенъ начинъ и да убива, когато му посочи ржководителя нѣща, които не би трѣбвало да ставатъ до като народа же бе озрѣлъ. А озрѣше ли, веѣкой щеше да си купи пушка и патрони. Така щото нѣмаше нужда отъ четитѣ, нѣмаше нужда отъ събирането отъ населението пари въ видъ на данакъ, нѣмаше нужда отъ повдигане афери, които сж причина днесъ затворитѣ да сж прѣпълнени съ цвѣтътъ на населението.

4) Султана има 4793 дами въ харемлъка си, които сж му съзруги, камаргерки, робини и гивиндии, а Илдѣвъ-къошкъ палата гдѣто живѣе единъ цѣль градъ съ разни казарми за слугитѣ и съ разни паркове, крѣпости, градини и пр. Въ него живѣятъ 18,500 души, които иматъ своитѣ служби въ палата. Огъ тѣхъ има 25 камаргера; 40 главни адюганти; 55 дежурни адюганти; 180 секретари; 40 съновници на императорския гардеробъ; 50 велики сановници; 60 лаладжии, длъжността на които е да размѣватъ султана (гѣхната служба е най-завидна въ двореца); 50 журналисти, които се намиратъ подъ началството на беенмеджи-башията (оберцеремониалъ); 80 доктори; 55 аптекари за човѣци и други толко за ветеринари за птицитѣ, кокошкитѣ и за други такиви животни; 40 ловджии на яребици и пѣдпѣдѣци и 75 на сърни, диви кози, зайци и пр.; 50 кафеджии; 40 чибукчии; 40 нергеледжии; 40 свѣщопалци; 70 китабчии (библиотекари); 85 прѣводачи на разнитѣ книжа и писма; 150 салонни чиновници, които се грижѣтъ само за приемния салонъ (селямлъка); 125 дворцови лакея; 45 чиновници селихтяри за особенитѣ поржчваня; 500 съновници келарджии; 58 бръснари за персонала; 80 мули тълкователи на корана; 10,000 службаша безъ дрѣбнитѣ слуги и слугини, които са при сѣки единъ отъ чиновницитѣ, тѣй нарѣчени ушаци и алайкини; 450 чиновници по прихода расходитѣ на султана; 25 ходжи съ велени чалми ва-

шамирско 110, обрядо служители; 870 градинари; 35 чиновници по распоредането ястията между чиновниците въ двореца; 150 лакеи за стаятъ и за разнитѣ други прислуги въ другитѣ постройкы; 550 актиори, пѣвци, акробати, гйовбааджии, карагйови и пр.; 400 слуги, които доставятъ мѣсо въ двореца; 455 евнуси, скопци (пазители на харема).

5) А относително растуруването на комитета ще ви раскажа съ една пословица: Вълка и овчаря водили война, защото вълка му давилъ овцитѣ, а овчаря го гонилъ съ оръжие. Най-послѣ вълка въудушевенъ отъ миролюбиви чувства единъ день се явява при овчаря и му казва: „Въ името на разума Ва моля да туримъ край на антагонизмътъ ни; слава богу можемъ да си направимъ едни малки, взаимни отстъпки и да стане това.

Ето за това азъ прѣдлагамъ да се покалугера, а ти да убиешъ кучетата си. Овчаря мислилъ, мислилъ най-послѣ се допиталъ до единъ уменъ човѣкъ, който му казалъ: „не си избивай кучетата, защото вълка и тебъ и овцитѣ ще изведе“ и той не си ги убилъ за това и оцеляли овцитѣ.

Турция е вълка, — България овчаря, а Мак. комитети сж кучетата, които пазятъ стадото. Турция подобно на пословичния вълкъ помолила България да избие кучетата. А България, като по глупава отъ онзи овчаръ сътласи се на тѣзи условия, и на 1-й Февруарий т. г. безъ никакъвъ поводъ и причини съ едно драсноване на перо правителството обявява тѣзи организация, която е създадена по силата на човѣшкото право още прѣди десетъ години и издигната въ името на една свята идея, да закрили роба, за закрита.

Но пожеланието на една или друга държава ще се спрѣ ли вастанието; Нѣма да се спре защото Мак. дѣло не е дѣло на коронованитѣ кърлежи, а е дѣло на самитѣ Мак. роби, които продължаватъ борбата си.

София, 9 Мартъ 1903 г.

П. Стойковъ.

Долната въстаническа пѣсенъ е печатихме прѣзъ 1900 г. въ брошурката си *идеална свобода*; тя влѣзна въ душитѣ на всекиго, затова се пѣе както по цѣла македония, така и въ сѣрбия, Ромжния и по цѣла България.

90 писма сме получили, съ които ни молятъ да имъ я доставимъ за да я изучатъ, нѣ понеже е разнесѣна немсжахме ги удовлетворимъ. Затова я помѣстихме тукъ:

Революционеръ

(Нещж вече на султана да плащамъ вергия).

Искамъ Майко въвъ борбата

Съ турци да се бия!!

Нещж даромъ свободата

Нещж тирания,

Нещж вече въвъ чужбина

За напрѣдъ да скитамъ,

И за мила бащиния,

Горѣщо да питамъ,

Нещж вече на султана

Да плащамъ вергия . . .

Искамъ гордо въвъ балкана

Знамя да развия!!

Увѣренъ самъ, че свобода

Скоро ще сдобиемъ

Не чрѣзъ молби чернокапски

А слѣдъ катъ се биемъ

Съ богомъ мила азъ отивамъ

Съсъ мечъ въвъ борбата;

Горѣща кръвъ щж проливамъ

Зарадъ свободата.

Искамъ Майко, да загина

Съ пушка въвъ борбата

И да падне менъ главата

Зарадъ свѣтлината.

Надъ гробътъ ми нека пѣжтъ

На мѣсто владици

Нека виятъ звѣроветъ :

Вълци и Лесици.

Сега майко тиранитѣ

Въ огънь ще обърна
Слѣдъ побѣда кѣтъ се върна
Пакъ тебъ щѣ прѣгърна,
Но аколи младъ загина
Авъ за свободата
Недѣй плачи, а се радвай
Че паднахъ въ борбата.
За гробътъ ми недѣй пита,
Недѣй пита гдѣ,
Недѣй жали, недѣй тѣжи
Що авъ не живѣя
Недѣй тѣжи сиротице,
Не мѣси колаци,
Недѣй прави задушница
За мойта душица.
Не труди се свѣщъ да палишъ
Ни тамянь да пушишъ
Ни тритини да ми правишъ,
Нито да ме плачешъ.
Нещѣ свѣщи, не щѣ тамянь,
Нещѣ ни молитви,
Нещѣ, майко, надъ гробътъ ми
Черно-капци хитри:
Черно-капцитѣ сѣ, майко, 1)
Прѣспивачи черни,
А никога на Исуса
Чеда мили, вѣрни.
Прѣдъ Исуса свѣщи палятъ,
Пѣкъ и коленичетъ
А по благороденъ начинъ
Народа събличатъ.
А борецътъ за свобода
За всегда живѣе
Що народа зарадъ него
Вѣчно пѣсенъ пѣе.

Рилски манастиръ. Октомврий 1899 година.

И. Стойковъ.

1) Има и добри хорица въ духовенството, но тѣ сѣ толко малко, щото могатъ спомогна толко на народа, козкото може да очерви морето едва канка кръвъ.

ИЗВЪСТИЕ

Редакцията на списанието: „Бунтовникъ“ честъ има да извести, че приема сериовни проверени съобщения за всичко що става въ Македония и Одринско. Умоляватъ се така също оние, г-да които иматъ портрети или биографии на македонски дѣйци отъ 50 год. до сега да ни ги пратятъ да помѣстимъ въ списанието съ което нѣщо ще овѣковечимъ паметта на героя, а слѣдъ това ще имъ се повърне обратно придружена съ една книжка въ знакъ на благодарностъ.

На г-да распространителитѣ, които ни прѣдплатятъ се прави 25% отстъпка. Който ни прати прѣплата 35 ст. гербова марка ще му пратимъ книжката на наши разноски.

Всичко каквото се праща се адресира до редактора въ кафене „Ню-Йоркъ“ — София.

Съ Отлично Почитание:

П. Стойковъ.

(Редакторъ на списанието „Бунтовникъ“).

Отъ същия авторъ повѣстъта: „Кървави драми“ е готова за турене подъ печатъ. Търси се издатель. За споразумѣние при автора.